

معرفی رشته مدیریت و برنامه‌ریزی امور خانواده

فاطمه حسن‌زاده

کارشناس مامایی، شهرستان‌های استان تهران

رشته مدیریت و برنامه‌ریزی امور خانواده دارای برنامه درسی است که برای تربیت نیروی انسانی شایسته به‌عنوان مدیران خانواده و یا مادران آینده جامعه، برنامه‌ریزی و سازمان‌دهی شده است. کسب مهارت‌های پذیرش مسئولیت، اعمال اصول مدیریتی در تصمیم‌گیری‌ها، احساس مسئولیت‌ها و مشارکت در حل مشکلات خانوادگی خویش، و کمک به سایر خانواده‌ها و مشاوره با آنان به نحو شایسته می‌تواند از هدف‌های این رشته باشد.

استانداردهای مهارتی رشته

استانداردهای مهارتی این رشته عبارت‌اند از: برنامه‌ریز امور تغذیه خانواده، برنامه‌ریز امور هنری در خانواده، برنامه‌ریز امور اقتصادی-اجتماعی خانواده، و مراقب امور بهداشت و سلامت خانواده که بر اساس آن‌ها مجموعه‌ای به هم پیوسته از پودمان‌های مهارتی تهیه و تنظیم شده‌اند.

۱. برنامه‌ریز امور تغذیه خانواده

برنامه‌ریز امور تغذیه خانواده در گروه برنامه‌ریزی خدمات تغذیه‌ای است و این شغل شامل شایستگی‌های تنظیم برنامه غذایی مناسب خانواده در سلامت و بیماری، پخت مواد غذایی، تهیه انواع عصاره تغلیظ‌کننده‌ها و انواع سس‌های سرد و گرم، تهیه برخی از غذاهای خمیری، تهیه سالاد و اردور، کاناپ و کوکتل میگو و پوره، تهیه پی‌غذا (دسر)، تهیه شکلات و انواع کرم شکلاتی، تهیه انواع کیک و شیرینی، تزئین و حکاکی انواع میوه‌ها، سبزی‌ها و صیفی‌هاست و با شغل‌های آشپز و قناد در ارتباط است.

۲. برنامه‌ریز امور هنری در خانواده

شغل برنامه‌ریز امور هنری و خانه‌داری جزو شغل‌های هنرهای

مقدمه

برای داشتن خانواده سالم و توسعه اجتماعی و اقتصادی کشور، به دست آوردن مهارت‌های لازم در مدیریت و برنامه‌ریزی خانواده نقش بسزایی دارد. «رشته مدیریت و برنامه‌ریزی خانواده» در شاخهٔ کاردانش و در زمینهٔ خدمات، زیر «گروه بهداشت و سلامت» قرار دارد. این رشته به دلیل افزایش توانمندی دختران در زمینهٔ برنامه‌ریزی امور خانواده، خوداشتغالی و تأسیس کارگاه‌های خانگی، افزایش خوداتکایی و اعتمادبه‌نفس، و ارتقای سطح سلامت خانواده، از اهمیت خاصی برخوردار است.

- پرستاری و نگهداری از بیماران و سالمندان؛
- مربی مهدهای کودک و کودکانها.

شرایط ادامه تحصیل فارغ التحصیلان

۱. در آزمون سراسری، در آزمون ورودی کاردانی پیوسته شرکت کنند و پس از احراز قبولی، موفق به اخذ مدرک کاردانی در یکی از آموزشکده های فنی و حرفه ای در سراسر کشور شوند.

۲. در آزمون ورودی آموزشکده های وابسته به دانشگاه جامع علمی و کاربردی شرکت کنند و پس از احراز قبولی ادامه تحصیل دهند و موفق به اخذ مدرک کاردانی شوند.

۳. در آزمون سراسری دانشگاه آزاد اسلامی شرکت کنند و پس از دوره کاردانی پیوسته ادامه تحصیل بدهند و موفق به اخذ مدرک کاردانی شوند.

۴. در آزمون تغییر رشته یکی از رشته های هنر، ریاضی و فیزیک، علوم تجربی و علوم انسانی شرکت کنند و پس از احراز قبولی دوره از طریق آزمون سراسری دانشگاه (کنکور) ادامه تحصیل دهند.

آینده تحصیلی و شغلی

این هنرجویان برای ادامه تحصیل در دوره های دانشگاهی می توانند در همین رشته مدیریت خانواده و یا در رشته های کودکانی، بهداشت مدارس، و... در دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی به تحصیل ادامه دهند و پس از فراغت از تحصیل، با مدرک کاردانی (فوق دیپلم) به عنوان مربی کودک، مربی بهداشت مدارس و یا تدریس در رشته های مربوطه در هنرستان ها و مؤسسه های مربوطه مشغول کار شوند.

برنامه درسی رشته مدیریت و برنامه ریزی امور خانواده

به طور خلاصه استانداردهای این رشته عبارتند از:
پایه دهم: برنامه ریز امور تغذیه خانواده و کاربر «آی سی دی ال»؛
پایه یازدهم: برنامه ریز امور هنری در خانواده؛
پایه دوازدهم: برنامه ریز امور اقتصادی و مراقب امور بهداشت و سلامت خانواده.
 در ادامه خوشه درس های شایستگی های فنی جدول برنامه درسی این رشته را مشاهده می کنید:

تجسمی است و شامل شایستگی های آراستگی شخصی، پذیرایی از مهمان، چیدن وسایل منزل، نگهداری از لوازم خانه، گل دوزی دستی، ترسیم الگوی انواع لباس، دوخت انواع لباس، کاموبافی با دست، پرورش گیاهان آپارتمانی و گل آرای، انجام شست و شو، لکه گیری، لکه زدایی، حشره زدایی، بازاریابی، بسته بندی و ارائه محصولات است. این هنر با شغل هایی همچون دوزندگی، مسئول مزون لباس، تولیدکننده لباس، سرویس دوز اتاق خواب، اتاق کودک و اتاق عروس، گل آرای، قنادی و آشپزی ارتباط دارد.

۳. برنامه ریز امور اقتصادی-اجتماعی خانواده

این برنامه ریز قادر است بر اساس نیازهای خانواده و با توجه به درآمد و شرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، برنامه ریزی امور خانواده را بر عهده بگیرد. توازن در دخل و خرج را رعایت کند و از عهده تعلیم و تربیت فرزند، بهره گیری از حقوق خود و خانواده، و برقراری روابط سالم انسانی و اخلاقی برآید.

۴. مراقب امور بهداشت و سلامت خانواده

مراقب امور بهداشت و سلامت در خانواده شغلی است در حوزه بهداشت و ایمنی که شامل شایستگی های به کارگیری عوامل مؤثر بر سلامت و بیماری، به کارگیری بهداشت فردی و محیطی برای تأمین سلامت افراد خانواده، حفاظت از محیط زیست، تنظیم برنامه غذایی مناسب به منظور حفظ سلامت خانواده، به کارگیری اصول آداب و معاشرت، تشخیص منشأ حوادث خانگی و پیشگیری از آنها، انجام کمک های اولیه هنگام وقوع حادثه یا بیماری، و مراقبت و پرستاری از افراد خانواده است و با شغل های مراقبان سالمند و افراد خانواده، و پرستاران مادر و کودک ارتباط دارد.

زمینه های شغلی فارغ التحصیلان

- سرپرستی و مدیریت کارگاه های گل سازی؛
- طراحی و گل آرای منازل و مجالس، سفره عقد و سایر مناسبت ها؛
- مدیریت فروشگاه های گل های طبیعی و مصنوعی؛
- مدیریت و سرپرستی سالن های آرایش و زیبایی؛
- خیاطی، گل دوزی و حاشیه دوزی لباس ها؛
- مدیریت کارگاه های آشپزی و شیرینی پزی؛

تعداد ساعت شایستگی‌های پایه فنی: ۴		تعداد ساعت عمومی: ۴۲		زمینه: خدمات		رشته مهارتی (دبلم): مدیریت و برنامه‌ریزی امور خانواده	
تعداد ساعت اختیاری /انتخابی **: -		تعداد ساعت مهارتی (شایستگی‌های فنی): ۵۱		گروه: خدمات		کد رایانه: ۹۴۱۰۱	
جمع کل ساعات آموزشی: ۱۰۶		تعداد ساعت شایستگی‌های غیرفنی: ۹					
پایه دوازدهم		پایه یازدهم		پایه دهم		دامنه محتوایی	
استانداردها:		استانداردها:		استانداردها:		ردیف	
برنامهریز امور اقتصادی-اجتماعی خانواده کد ۵۳۲۲۰۴۹۰۰۱۰۰۰۰۱ ۲۳۴ ساعت		برنامهریز امور هنری در خانواده کد ۷۳۱۶۲۰۸۳۰۳۳۰۰۰۰۱ ۵۸۱ ساعت		کاربر ICDL کد ۷۳۲۱۲۰۵۳۰۱۴۰۰۰۰۱ ۱۳۰ ساعت		خوشه دروس: شایستگی‌های فنی	
۱۰		۱۸		۴		۹	
مراتب امور بهداشت و سلامت خانواده کد ۵۳۲۲۰۴۷۰۰۱۰۰۰۰۱ ۲۳۴ ساعت		۷		۱۲			
تجمیعی *							
کاروری							
۲۵		۲۸		۳۳		جمع	
جمع		جمع		جمع		جمع	
زمینه‌سازی برای اجرای بند ۵-۵ سند تحول بنیادین و بند ۲-۱۳ برنامه درسی ملی مشتمل بر عناوینی مانند: پژوهش و ارائه خلاصه (سمینار) یادگیری پروژه‌محور و آموزش مهارت تأمین معاش حلال (سالانه ۵۰ تا ۱۰۰ ساعت)						برنامه ویژه مدرسه	
						۱۰	

* کارورزی متناسب با رشته مهارتی ۲۴۰ ساعت اجرا شود.

** استاندارد مهارت اختیاری /انتخابی از جدول دروس (پیوست شماره ۱) که حاوی شایستگی‌های پایه فنی /فنی می‌باشد، با توجه به زمینه آموزشی رشته مهارتی، توسط واحد آموزشی انتخاب و تدریس می‌گردد.

* کاروری متناسب با رشتهٔ مهارتی ۲۴۰ ساعت اجرا شود.

** استاندارد مهارت اختیاری/انتخابی از جدول دروس (پیوست شمارهٔ ۱) که حاوی شایستگی‌های پایه فنی/فنی می‌باشد، با توجه به زمینهٔ آموزشی رشتهٔ مهارتی، توسط واحد آموزشی انتخاب و تدریس می‌گردد.